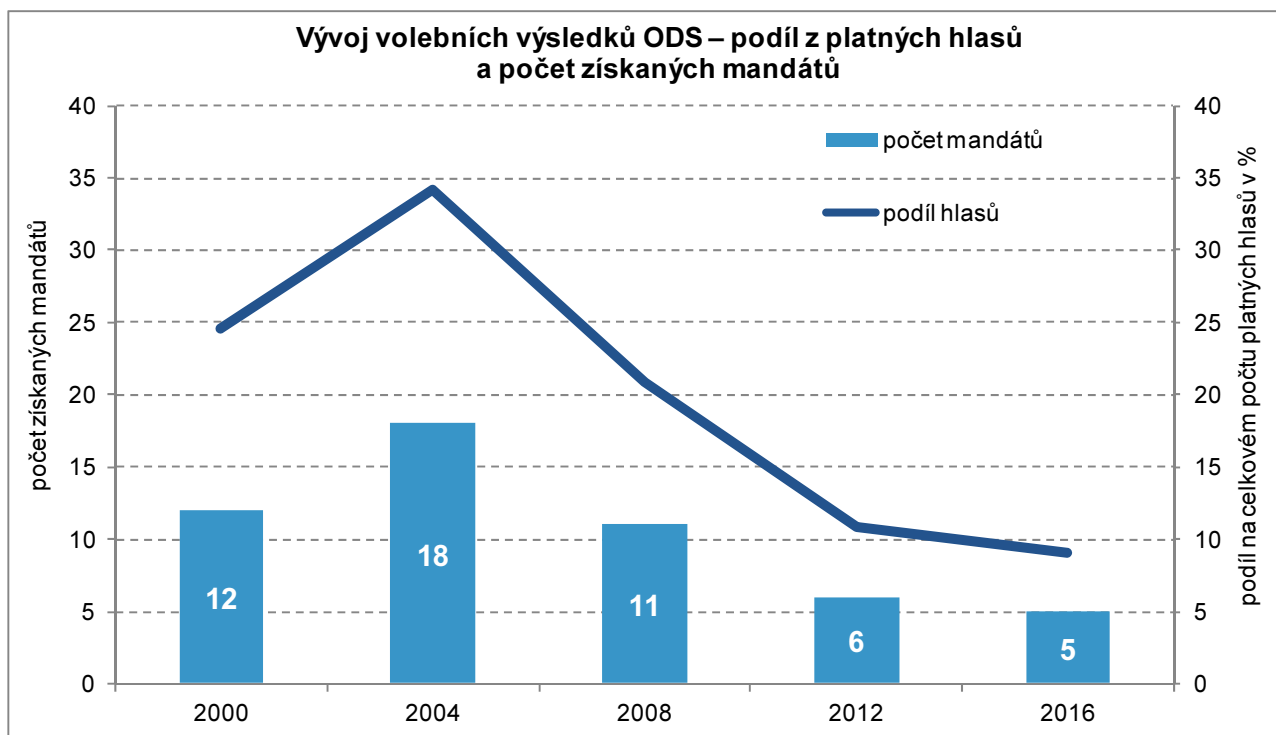

9. Časové a územní aspekty vývoje volební podpory ODS

Výsledky Občanské demokratické strany ve volbách do Zastupitelstva Pardubického kraje věrně kopírují změny celostátního průměru její podpory. V roce 2000 skončila strana ziskem 24,5 % hlasů v kraji na 2. místě (za Čtyřkoalicí), následující volby s převahou více než 11 procentních bodů vyhrála (získala 34,5 % hlasů). V roce 2008 se pak umístila s 20,8 % opět na druhém místě, když ji téměř o 15 procentních bodů předstihla ČSSD, v roce 2012 pak oproti předchozím výsledkům výrazně ztratila, umístila se až na 4. místě, když získala 10,9 % hlasů. V krajských volbách roku 2016 se podpora strany nadále snižovala a ztráta 2 procentních bodů se v důsledku projevila i ztrátou dalšího křesla v krajském zastupitelstvu.

V letech 2000–2008 byla ODS členem krajské koalice (se Čtyřkoalicí, resp. Koalicí pro Pardubický kraj), v letech 2004–2008 držela i post hejtmána kraje. Hejtmán Michal Rabas zemřel v průběhu svého funkčního období, v únoru 2008 ho pak nahradil další zástupce ODS – Ivo Toman. Mezi lety 2008 a 2016 byla ODS v Pardubickém kraji stranou opoziční, pro volební období 2016–2020 se jí však opět podařilo stát se součástí vládnoucí koalice.

V relativně úspěšnějším období 2000–2008 měla strana podporu výrazně koncentrovanou do velkých měst a jejich zázemí (zejména Pardubice, Choceň, Polička, Vysoké Mýto), naopak ve venkovských obcích byla její podpora menší. V poslední době není tento trend již tak výrazný, především vlivem celkově nízkého výsledku strany. Silnější pozici má strana jen v případech kategorie mezi 5 000 a 9 999 obyvateli. O obecně vyšší podpoře ve velkých obcích a městech svědčí i malá velikost jádra volební podpory.

Volební podpora ODS podle velikostních skupin obcí

Obce s počtem obyvatel	Podíl hlasů pro ODS v %				
	2000	2004	2008	2012	2016
méně než 500	18,0	29,5	16,6	8,5	7,1
500 až 999	18,5	29,9	16,9	8,5	6,7
1 000 až 1 999	19,8	31,5	18,1	9,2	7,5
2 000 až 4 999	21,6	32,0	21,2	11,4	7,4
5 000 až 9 999	27,5	37,6	25,0	14,7	15,2
10 000 a více	29,3	37,7	22,9	11,8	9,4

Rozdíly mezi městskými a venkovskými obcemi se však s postupujícím časem snižovaly a v elektorátu strany (voličstvo strany, resp. občané, kteří hlasují ve volbách pro tuto stranu) postupně klesal význam největších měst – např. v Pardubicích byl ještě v roce 2000 výsledek strany o 8,8 procentního bodu nad

krajským průměrem a město „dodalo“ straně 26,7 % jejího volebního zisku, v roce 2012 už převyšoval zisk strany ve městě krajský průměr jen o 1,6 procentního bodu a jeho podíl na celkovém zisku v kraji klesl na 19,4 %. V posledních volbách dokonce došlo k tomuto jevu v extrémní podobě. V Pardubicích měla ODS o 0,3 procentního bodu nižší výsledek než v celokrajském měřítku a jejich podíl na celkovém zisku strany klesl na 16,7 %. Horších výsledků dosahovala strana v periferních oblastech kraje a v oblastech s dlouhodobě nadprůměrnou podporou levicových stran – zejména v SO ORP Hlinsko, Svitavy, Moravská Třebová, Česká Třebová, Králíky. V těchto oblastech má ODS dlouhodobě podprůměrné výsledky, všechny se navíc krajskému průměru ODS spíše vzdalují. Ve volbách v roce 2008 a 2012 je patrný relativní pokles významu velkých měst (nad 10 tis. obyvatel), zejména Pardubic a Chocně, ve kterých dříve k výsledkům strany přispívaly i silné osobnosti kandidátek – pozdější hejtman Michal Rabas a někdejší primátor Jiří Stříteský z Pardubic, resp. dřívější starosta Jan Čulík a Ivo Toman z Chocně. V následujících volbách (2012) se obdobný efekt – ovšem s výrazně menším územním dopadem – projevil na osobě lídra kandidátky, úspěšného starosty města Horní Jelení Petra Tupce nebo starosty Poličky Jaroslava Martinů, který se díky preferenčním hlasům (v Poličce mu je dalo 68 % voličů ODS) přesunul na kandidátce z 27. na 4. místo. Ve volbách roku 2016 ho preferenční hlasy vynesly ze 7. místa do čela kandidátky. V Horním Jelení přitom získala v roce 2012 strana vůbec nejlepšího výsledku v kraji (45,8 %, Petru Tupcovi z nich dalo preferenční hlas 59 % voličů ODS). Absence Petra Tupce na kandidátce ODS roku 2016 se v této obci projevila značně negativně, kdy její podpora klesla na 4,3 %. Voliči zde skutečně následují osobnost svého starosty i napříč kandidátními listinami, protože uskupení Osobnosti Pardubického kraje, za které Petr Tupec v těchto volbách kandidoval, získalo v Horním Jelení plných 40 % hlasů.

V rámci krajského města Pardubic (viz mapa na str. 38) má ODS nejnižší podporu ve velkých sídlištích (Dubina, Dukla, Polabiny), naopak nadprůměrně je volena obyvateli Starého Města. Ještě vyšší je její podpora v některých příměstských satelitech (ty jsou už ale za hranicemi města – zejména obce Spojil a Srnojedy). V nich ještě v roce 2000 dosahovala ODS výsledků spíše podprůměrných, v následujícím desetiletí proces suburbanizace zřejmě výrazně transformoval sociální skladbu místního obyvatelstva.

